

PROGRAMACIÓN ANUAL

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	-
DISCIPLINA	TRABALLO FIN DE ESTUDOS
MATERIA	Prácticas de interpretación - Sistemas de interpretación
TIPO	Obrigatoria
TITULACIÓN	Título de Grao en Ensinanzas Artísticas Superiores de Arte Dramática
ESPECIALIDADE	Interpretación
ITINERARIO	Textual / Xestual
CURSO - CUADRIMESTRE	4º curso – 2º Cuadrimestre
CRÉDITOS ECTS	12 ECTS
HORAS LECTIVAS SEMANAIS	12
DEPARTAMENTO	-
CENTRO	Escola Superior de Arte Dramática de Galicia
COORDINACIÓN	Comisión de Coordinación Pedagóxica
DOCENTES	-
DESCRIPCIÓN	Elaboración, e posterior defensa, diante dun tribunal, dun traballo de carácter escénico, coa correspondente memoria, que permita unha demostración empírica de ter adquirido as competencias transversais, xerais e específicas da titulación.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Para que se poida avaliar esta disciplina é imprescindible ter aprobadas todas as demais disciplinas da titulación.
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☒ Inglés ☐ Portugués ☐

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e da comunicación.
T5	Comprender e utilizar, polo menos, unha lingua estranxeira no ámbito do seu desenvolvemento profesional.
T6	Realizar autocrítica cara ao propio desempeño profesional e interpersoal.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T9	Integrarse adecuadamente en equipos interdisciplinares e en contextos culturais diversos.
T10	Liderar e xestionar grupos de traballo.
T11	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, ambiental e cara á diversidade.
T12	Adaptarse, en condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T14	Dominar a metodoloxía de investigación na xeración de proxectos, ideas e solucións viables.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance coa responsabilidade cara ao patrimonio cultural e ambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, das emocións, das actitudes e das condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X2	Comprender psicolóxicamente e empatizar para entender e sentir as vidas, situacións e personalidades alleas, utilizando de maneira eficaz as súas capacidades de imaxinación, intuición, intelixencia emocional e pensamento creativo para a solución de problemas, desenvolvendo a súa capacidade para pensar e traballar con flexibilidade, adaptándose ás demais persoas e ás circunstancias cambiantes do traballo, así como a conciencia e o uso saudable do propio corpo e o equilibrio necesario para responder aos requisitos psicolóxicos asociados ao espectáculo.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e

	desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X4	Comunicar, mostrando capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos, mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo, asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos adecuados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X7	Valorar a arte dramática como una actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas cales comparte obxectivos e retos.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas de pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
E11	Dominar os recursos expresivos necesarios para o desenvolvemento de procesos da interpretación, actuación e representación, no ámbito escénico e audiovisual.
E12	Participar na creación da partitura escénica e/ou personaxe, escénico ou audiovisual, e interpretalo adecuadamente, a través do dominio de diferentes técnicas interpretativas.
E13	Integrar e interactuar coas restantes linguaxes e códigos que conforman o espectáculo escénico ou audiovisual.
E14	Planificar e desenvolver programas de educación e animación teatral.
E15	Concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.
E16	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Elaborar un traballo práctico de carácter escénico ou ben de natureza investigadora ou pedagóxica. 2. Demostrar a adquisición das competencias correspondentes ao título e especialidade.	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X4, X5, X6, X7, X8, E11, E12, E13, E14, E15, E16

4. CONTIDOS	
TEMAS	SESIÓNS
<p>Os contidos do Traballo Fin de Estudos concretaranse en función da modalidade, natureza, características, obxectivos e necesidades específicas de cada proxecto. A título orientativo, preséntanse a continuación os contidos xerais da modalidade de TFE da especialidade de Interpretación que implica a realización dun traballo práctico de carácter escénico. Seguidamente, recóllense os correspondentes aos traballos de natureza investigadora ou pedagóxica.</p> <p style="text-align: center;">CONTIDOS XERAIS DOS TRABALLOS PRÁCTICOS DE CARÁCTER ESCÉNICO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Claves xerais • Planificación • Deseño • Realización • Exhibición • Memoria • Defensa <p style="text-align: center;">CONTIDOS XERAIS DOS TRABALLOS DE ORIENTACIÓN INVESTIGADORA OU PEDAGÓXICA</p> <p>TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estado da cuestión • Fundamentación teórica • Obxectivos • Metodoloxía • Desenvolvemento da investigación • Conclusións • Referencias bibliográficas <p>PROXECTOS DE INTERVENCIÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introducción • Diagnose 	180 horas

<ul style="list-style-type: none"> • Aplicación-Execución • Avaliación • Informe final • Referencias bibliográficas 	
TOTAL SESIÓN	180 horas

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE

A cada estudante do Traballo Fin de Estudos asignaráselle un/ha docente que exercerá as funcións de titoría e orientación académica ao longo do proceso de elaboración do traballo. A planificación docente adaptarase ás características específicas de cada proxecto, polo que se establecerá de maneira individualizada. Esta planificación articularase mediante sesións periódicas de seguimento e supervisión que se adaptarán ao grao de desenvolvemento e necesidades de orientación do alumnado.

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINO E APRENDIZAXE

A metodoloxía de ensino e aprendizaxe fundamentarase no traballo autónomo do alumnado, baixo a orientación e supervisión do profesorado tutor asignado. As accións docentes estarán dirixidas ao asesoramento académico e metodolóxico, á revisión dos avances realizados, á resolución de dificultades e ao fomento da capacidade de análise, reflexión crítica e toma de decisións autónomas por parte do alumnado. En consecuencia, non se establece unha secuenciación docente uniforme para todos os TFE, senón unha planificación individualizada que permita adecuar as estratexias de ensino e aprendizaxe ás características e ao ritmo de execución de cada proxecto.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Todo o profesorado da ESAD de Galicia disporá dun horario de atención semanal de, como mínimo, unha hora, destinado tanto á titoría de Traballo Fin de Estudos que teña asignados como, cando se requira, ao asesoramento do alumnado en aspectos específicos dos proxectos relacionados co seu ámbito de especialización docente.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

Segundo indica a Orde do 21 de novembro de 2016, o TFE da especialidade de Interpretación consiste na elaboración e posterior defensa, diante dun tribunal, dun **traballo práctico de carácter escénico**, coa correspondente memoria, que permita unha demostración empírica de ter adquirido as competencias transversais, xerais e específicas da titulación e do itinerario.

Atendendo ao perfil académico propio de cada estudante, e sempre que medie unha solicitude debidamente xustificada, a Comisión de Coordinación Pedagóxica poderá autorizar a elaboración de **traballo de investigación ou cunha orientación pedagóxica**. O alumnado que opte por realizar esta modalidade de TFE debe seguir, coa orientación da persoa que exerza o rol de titor/a, as instrucións contidas no documento do SGIC con código IP701.13.

En función da modalidade de Traballo Fin de Estudos realizado pola/o estudante, aplicaranse ferramentas de avaliación específicas. O tribunal avaliador de cada TFE seguirá unha rúbrica de cualificación adaptada as ferramentas de avaliación tomadas en consideración. No Anexo I desta programación preséntanse as rúbricas do TFE da especialidade de Interpretación.

8.1 AVALIACIÓN ORDINARIA

Modalidade	Ferramenta de avaliación	Ponderación
Traballo práctico de carácter escénico	Presentación pública do obxecto do proxecto	70 %
	Memoria do proxecto	15 %
	Defensa	15 %
Modalidade	Ferramenta de avaliación	Ponderación
Traballo de investigación ou de orientación pedagóxica	Memoria do proxecto	90 %
	Defensa	10 %

8.2. AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

Modalidade	Ferramenta de avaliación	Ponderación
Traballo práctico de carácter escénico	Presentación pública do obxecto do proxecto	70 %
	Memoria do proxecto	15 %
	Defensa	15 %
Modalidade	Ferramenta de avaliación	Ponderación
Traballo de investigación ou de	Memoria do proxecto	90 %

orientación pedagóxica	Defensa	10 %
------------------------	---------	------

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

Cada titor/a orientará o alumnado titorizado na selección e procura das referencias bibliográficas, materiais e outros recursos específicos para o proxecto desenvolvido.

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS

Matrícula do Traballo Fin de Estudos

O alumnado matricularase no TFE ao comezo do ano académico correspondente. Excepcionalmente, a xefatura de estudos do centro poderá autorizar a matrícula no TFE ao alumnado con disciplinas pendentes, sempre que a suma dos créditos asociados a estas non sexa superior a 15.

Inscripción

O alumnado do TFE deberá propoñerlle ao Departamento de Interpretación, nos prazos que para cada curso escolar se determinen desde a Comisión de Coordinación Pedagóxica, e achegando a documentación necesaria, o traballo ou tema concreto que pretende desenvolver. Para tal efecto, deberá cubrir e presentar na Administración da ESADg o documento *Inscripción TFE* (código IP701.07).

O Departamento, vistas as propostas do alumnado, propondrá á xefatura de estudos a asignación de titor/a, e determinará a idoneidade do proxecto presentado en función dos requisitos exixibles. De non considerarse idónea a proposta formulada, a/o alumna/o deberá aceptar os cambios propostos polo/a titor/a, ou formular unha nova proposta, no prazo sinalado polo Departamento. As solicitudes de TFE que impliquen a realización de traballos de investigación ou cunha orientación pedagóxica serán derivados polo departamento, co correspondente informe, á Comisión de Coordinación Pedagóxica, para a súa avaliación e autorización, se proceder.

Realización

Unha vez asignados os/as titores/as de cada traballo, o alumnado procede ao seu desenvolvemento e realización. O/A titor/a é a persoa responsable do seguimento do traballo en curso, mediante o establecemento de xuntanzas periódicas onde se analice o seu desenvolvemento.

Presentación e defensa

No mes de xuño e/ou xullo, segundo o calendario aprobado pola CCP, procederase á presentación e defensa do TFE, que terá lugar en dous días, dos cales o primeiro se dedicará á presentación pública do traballo. No segundo día terá lugar a defensa pública do traballo diante do Tribunal. Nese momento, o/a alumno/a fará a presentación e defensa da Memoria do TFE, que tivo que ser enviada ao Tribunal cunha antelación mínima de sete días.

Avaliación

Unha vez rematado o acto de defensa do TFE, o Tribunal emite un acta única, elaborada a partir das actas individuais de cada unha das persoas integrantes do tribunal.

Convocatorias

O alumnado matriculado no TFE disporá de **dúas convocatorias**, ordinaria e extraordinaria respectivamente, para a superación desta disciplina. O alumnado que non supere ou non presente o TFE no curso escolar en que finaliza os estudos, terá dereito a utilizar as convocatorias correspondentes durante o primeiro cuatrimestre do seguinte ano académico.

ANEXO I

Rúbricas de cualificación dos tribunais de TFE

MODALIDADE 1 : Traballo práctico de carácter escénico

PRESENTACIÓN PÚBLICA DO OBXECTO DO PROXECTO (70% da nota final)	NOTA 0-10 puntos
Domina os recursos expresivos e interpretativos necesarios para a representación no ámbito escénico e audiovisual.	
Constrúe e interpreta con solvencia unha partitura escénica e/ou personaxe, escénico ou audiovisual, aplicando as técnicas interpretativas adquiridas.	
Emprega de forma consciente e eficaz os recursos corporais requiridos pola proposta. Sabe diferenciar, no seu uso, os principios técnicos do movemento para unha óptima creación da personaxe ou partitura.	
Articula unha proposta escénica coherente, integrando a interpretación coas demais linguaxes, códigos e recursos do feito escénico.	
Emprega de forma consciente e eficaz os recursos vocais e/ou sonoros requiridos pola proposta. Sabe diferenciar, no seu uso, os elementos constitutivos da voz falada e domina a técnica vocal para unha óptima creación vocal e/ou sonora da personaxe.	
MEMORIA DO PROXECTO (15% da nota final)	NOTA 0-10 puntos
Presenta unha memoria clara, ordenada e completa, conforme aos requisitos establecidos, que describe e xustifica o proceso de creación.	
Expón e analiza criticamente a metodoloxía de traballo, as decisións tomadas, as ferramentas técnicas e a súa adaptación ás necesidades do proceso.	
Fundamenta o proceso creativo persoal e a proposta estética mediante referentes artísticos, teóricos e bibliográficos pertinentes.	
Evidencia capacidade de investigación, análise e reflexión sobre o feito escénico e sobre o propio proceso de creación.	
DEFENSA (15% da nota final)	NOTA 0-10 puntos
Expón con claridade, precisión e coherencia os obxectivos, os contidos, o proceso e os resultados do proxecto.	
Desenvolve argumentos razoados e críticos, con corrección lingüística e emprego adecuado do vocabulario artístico e profesional.	
Realiza unha valoración autocrítica do proceso, das decisións adoptadas e do propio desempeño artístico e profesional.	
Responde de maneira fundamentada, pertinente e clara ás cuestións formuladas polo tribunal.	

MODALIDADE 2 : Traballo de investigación ou de orientación pedagóxica

MEMORIA DO PROXECTO (90% da nota final)	NOTA 0-10 puntos
Delimitación, xustificación do tema e obxectivos. (10% da nota final)	
Fundamentación teórico-metodolóxica e marco conceptual (literatura crítica, emprego de datos cuantitativos, cualitativos, etc.) (20% da nota final)	
Desenvolvemento da investigación ou intervención. (30% da nota final)	
Claridade expositiva, xerarquización, ordenamento e coherencia do discurso. (15% da nota final)	
Relevancia dos resultados e/ou conclusións achegadas. (15% da nota final)	
DEFENSA (10% da nota final)	NOTA 0-10 puntos
Claridade e orixinalidade na exposición pública: estruturación axeitada, uso de ferramentas propias das artes escénicas e coherencia entre o contido da exposición e o corpo do TFE.	